

Sygn. akt **III AUa 291/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

Sędziowie: SSA Marta Sawińska

SSA Jolanta Cierpiał

Protokolant: insp.ds.biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 r. w Poznaniu

sprawy (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanego Z. C.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 3 grudnia 2014 r. sygn. akt VII U 3652/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od odwołującej Spółki na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Marta Sawińska
----------------------	-----------------------	--------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 czerwca 2014 r. nr (...), znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonego **Z. C.** z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. za okres: kwiecień 2011 r., listopad 2011 r., marzec 2012 r., listopad 2012 r. i marzec 2013 r. stanowią kwoty szczegółowo wskazane w treści decyzji.

Organ rentowy uznał bowiem, iż zasilone karty podarunkowe przedpłacone przekazane ubezpieczonemu z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia w latach 2011 – 2013, tj.:

- 1) w kwietniu 2011 r. – zasilona karta podarunkowa przedpłacona o wartości 550,00 zł,
- 2) w listopadzie 2011 r. – zasilona karta podarunkowa przedpłacona o wartości 800,00 zł,
- 3) w marcu 2012 r. – zasilona karta podarunkowa przedpłacona o wartości 400,00 zł,
- 4) w listopadzie 2012 r. – zasilona karta podarunkowa przedpłacona o wartości 800,00 zł,
- 5) w marcu 2013 r. – zasilona karta podarunkowa przedpłacona o wartości 400 zł,

zostały przyznane z pominięciem kryterium socjalnego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i w konsekwencji ich wartość stanowiła przychód ze stosunku pracy stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł płatnik składek (...) S.A. (dawniej: (...) Sp. z o. o.) z siedzibą w B..

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 360 zł.

Sąd Okręgowy nie wzywał Z. C. do udziału w postępowaniu odrębnym postanowieniem, bowiem był on już stroną postępowania administracyjnego przed organem rentowym i adresatem decyzji, stając się automatycznie stroną postępowania odwoławczego. Zainteresowany nie zajął żadnego stanowiska.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. VII U 3652/14, Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 16 czerwca 2014 r. nr (...) (punkt 1) oraz zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2).

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

Spółka (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B. została z dniem 1 lipca 2014 r. przekształcona w spółkę (...) S.A. z siedzibą w B.. Spółka jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...).

Sąd Okręgowy ustalił, że u odwołującej tworzony jest Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i w okresie objętym zaskarżoną decyzją obowiązywał Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 21 lipca 2006 r. oraz z dnia 25 lipca 2012 r., zwany dalej „regulaminem”. W § 5 regulaminu wskazano, że przyznanie i wysokość pomocy ze środków Funduszu uzależniona jest od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania, a w przypadku pomocy mieszkaniowej również od sytuacji mieszkaniowej pracownika (ust. 1) oraz że przyznanie pomocy rzeczowej i finansowej następuje na wniosek zainteresowanego pracownika, zakładowej organizacji związkowej lub przez Pracodawcę (ust. 2). Nadto w § 6, § 7 i § 8 ust. 1 regulaminu wskazano, że Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych administruje Dyrektor Generalny Spółki, który powołuje Zakładową Komisję ds. Socjalnych. Zadaniem Komisji jest wstępna kwalifikacja wniosków o przyznanie świadczeń socjalnych. Zaś podział środków na poszczególne cele działalności socjalnej określa Preliminarz wydatków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dany rok kalendarzowy.

W „Zasadach przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS w marcu 2011 r.” ustalono, że pracownicy pozostający w stosunku pracy w dniu 1 marca 2011 r. otrzymują karty podarunkowe – przedpłacone karty V. E. według następujących zasad (biorąc pod uwagę płacę zasadniczą brutto na dzień 1 marca 2011 r.):

1. pracownicy z płacą zasadniczą brutto do 2 600 zł – 550 zł,
2. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 2 601 zł do 3 550 zł – 400 zł,

3. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 3 551 zł do 5 500 zł – 250 zł,
4. pracownicy z płacą zasadniczą brutto na od 5 501 zł – 150 zł.

W „Zasadach przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS w listopadzie 2011 r.” ustalono, że pracownicy pozostający w stosunku pracy w dniu 1 listopada 2011 r. otrzymują karty podarunkowe – przedpłacone karty V. E. według następujących zasad (biorąc pod uwagę płacę zasadniczą brutto na dzień 1 listopada 2011 r.):

1. pracownicy z płacą zasadniczą brutto do 2 600 zł – 1000 zł,
pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 2 601 zł do 3 550 zł – 800 zł,
2. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 3 551 zł do 5 500 zł – 550 zł,
3. pracownicy z płacą zasadniczą brutto na od 5 501 zł – 300 zł,

przy czym pracownicy, którzy zostali zatrudnieni w roku 2011 i na dzień 1 listopada 2011 r. przepracowali co najmniej 3 miesiące, otrzymują kartę podarunkową ze środkami pieniężnymi o wartości 250 zł bez względu na wysokość płacy zasadniczej. Zaś pracownicy, którzy zostali zatrudnieni w roku 2011 i na dzień 1 listopada 2011 r. przepracowali mniej niż 3 miesiące, nie otrzymują karty podarunkowej.

W „Zasadach przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS w marcu 2012 r.” ustalono, że pracownicy pozostający w stosunku pracy w dniu 1 marca 2012 r. otrzymują karty podarunkowe – przedpłacone karty V. E. według następujących zasad (biorąc pod uwagę płacę zasadniczą brutto na dzień 1 marca 2012 r.):

1. pracownicy z płacą zasadniczą brutto do 2 600 zł – 550 zł,
2. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 2 601 zł do 3 550 zł – 400 zł,
3. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 3 551 zł do 5 500 zł – 250 zł,
4. pracownicy z płacą zasadniczą brutto na od 5 501 zł – 150 zł,

przy czym pracownicy, którzy zostali zatrudnieni w trakcie roku 2012 nie otrzymują karty podarunkowej.

W „Zasadach przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS w listopadzie 2012 r. ustalono, że pracownicy pozostający w stosunku pracy w dniu 1 listopada 2012 r. otrzymują karty podarunkowe – przedpłacone karty V. E. według następujących zasad (biorąc pod uwagę płacę zasadniczą brutto na dzień 1 listopada 2012 r.):

1. pracownicy z płacą zasadniczą brutto do 2 600 zł – 1000 zł,
2. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 2 601 zł do 3 550 zł – 800 zł,
3. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 3 551 zł do 5 500 zł – 550 zł,
4. pracownicy z płacą zasadniczą brutto na od 5 501 zł – 300 zł,

przy czym pracownicy, którzy zostali zatrudnieni w roku 2012 i na dzień 1 listopada 2012 r. przepracowali co najmniej 6 miesięcy, otrzymują kartę podarunkową ze środkami pieniężnymi zgodnie z wyżej podanymi zasadami.

W „Zasadach przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS w marcu 2013 r.” ustalono, że pracownicy pozostający w stosunku pracy w dniu 1 marca 2013 r. otrzymują karty podarunkowe – przedpłacone karty V. E. według następujących zasad (biorąc pod uwagę płacę zasadniczą brutto na dzień 1 marca 2013 r.):

1. pracownicy z płacą zasadniczą brutto do 2 600 zł – 550 zł,

2. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 2 601 zł do 3 550 zł – 400 zł,
3. pracownicy z płacą zasadniczą brutto od 3 551 zł do 5 500 zł – 250 zł,
4. pracownicy z płacą zasadniczą brutto na od 5 501 zł – 150 zł,

przy czym pracownicy, którzy zostali zatrudnieni w roku 2012 i na dzień 1 marca 2013 r. przepracowali co najmniej 6 miesięcy otrzymują kartę podarunkową według powyższych zasad.

Dodatkowo, w przypadku pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, aby dokonać ustalenia należnej im w latach 2011 - 2013 wartości karty podarunkowej według powyższych zasad, należało najpierw dokonać przeliczenia ich płacy zasadniczej na pełen wymiar czasu pracy.

W latach 2011 - 2013 pracownicy odwołującej Spółki, w tym Z. C., korzystali ze świadczeń Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, uzyskując zasilone karty podarunkowe przedpłacone z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia. Zainteresowany Z. C. otrzymał:

1. w kwietniu 2011 r. zasiloną kartę podarunkową przedpłaconą o wartości 550,00 zł,
2. w listopadzie 2011 r. zasiloną kartę podarunkową przedpłaconą o wartości 800,00 zł,
3. w marcu 2012 r. zasiloną kartę podarunkową przedpłaconą o wartości 400,00 zł,
4. w listopadzie 2012 r. zasiloną kartę podarunkową przedpłaconą o wartości 800,00 zł,
5. w marcu 2013 r. zasiloną kartę podarunkową przedpłaconą o wartości 400 zł.

Nadto Sąd I instancji ustalił, że przy wypłacie powyższych świadczeń w latach 2011-2013 pracownicy nie składali oświadczeń o swojej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, a odwołująca nie badała ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej.

W dniu 16 czerwca 2014 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję nr (...).

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym uznał odwołanie płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w B. za bezzasadne.

Sąd Okręgowy uznał bowiem, że organ rentowy miał prawo do kontroli odwołującej pod względem prawidłowości zastosowania przez nią kryterium socjalnego przy podziale świadczeń z ZFŚS na rzecz pracowników, tj. pod kątem realizacji warunków z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, a w rezultacie podstaw do zwolnienia od obowiązku ustalenia i odprowadzenia składek na rzecz ZUS od wartości tych świadczeń, na mocy § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczególnych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, co wynika z art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku poz. 1442 t.j. ze zm.), zwanej dalej „ustawą systemową” Zakres tej kontroli obejmował bowiem prawidłowość i rzetelność obliczania, potrącania i opłacania składek oraz innych wpłat, do których pobierania zobowiązany jest Zakład (art. 86 ust. 2 ustawy systemowej). Organ rentowy jest zatem uprawniony do dokonywania ustaleń czy płatnik prawidłowo od kwot wypłaconych swoim pracownikom z tytułu umów o pracę nie odprowadza składek na ubezpieczenia społeczne. Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń. W raporcie płatnik przedstawia m.in. dane o tytule ubezpieczenia i podstawie wymiaru składek oraz dokonuje zestawienia należnych składek na poszczególne ubezpieczenia. Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez ZUS. Stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Dokonując merytorycznej oceny prawidłowości decyzji, Sąd Okręgowy powołał treść art. 4 pkt 9, art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r., Nr 164 poz. 1027 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1991 r., Nr 80 poz. 350 ze zm.), stwierdzając, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było to, czy kwoty przypisane zainteresowanemu Z. C. jako przychody w miesiącach wskazanych w zaskarżonej decyzji stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne oraz czy w związku z tym prawidłowo kwoty te doliczono do przychodów osiągniętych przez zainteresowanego we wskazanych w decyzji miesiącach.

Sąd Okręgowy wskazał, że w świetle art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, świadczenia przyznane i przekazane przez odwołującą pracownikom, w tym zainteresowanemu, z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w postaci zasilonych środkami pieniężnymi kart podarunkowych – kart V. E. z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia w latach 2011 – 2013, niewątpliwie stanowiły przychód ubezpieczonego w rozumieniu tego przepisu oraz art. 4 pkt 9 ustawy systemowej. Zatem w następnej kolejności należało ustalić, czy kwoty te podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zainteresowanego w myśl § 1 i § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. z 1998 r., Nr 161 poz. 1106 ze zm.). W § 2 pkt 19 rozporządzenia wskazano w szczególności, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Sąd I instancji zwrócił uwagę na treść regulaminu przyjętego u odwołującego oraz przyjętych w latach 2011 – 2013 „Zasad przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS”, a następnie przywołał treść art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i stwierdził, że nie sposób uznać, iż świadczenia w postaci zasilonych środkami pieniężnymi kart podarunkowych z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia wydane zainteresowanemu w latach 2011 – 2013 miały charakter socjalny i tym samym, aby można je było wyłączyć z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Odwołujący uzależniając wysokość świadczeń wyłącznie od wysokości wynagrodzenia zasadniczego pracownika brutto uzyskanego w określonym czasie z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, nie uwzględniał łącznie sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej tego pracownika. Tym samym odwołujący nie uwzględniał i nie analizował, zdaniem Sądu Okręgowego przyznając świadczenie, np. tego ile osób prowadzi z zainteresowanym gospodarstwo domowe, ile osób pozostaje na jego utrzymaniu, jaki jest jego majątek, jakie osiąga dodatkowe dochody, czy i w jakiej wysokości dochody osiągają pozostali członkowie jego rodziny, czy korzystają z pomocy socjalnej, jakie są ich koszty utrzymania. Dopiero uzyskanie tego typu informacji, czy choćby w minimalnym zakresie wysokości przychodu na członka rodziny, a następnie uwzględnienie uzyskanych danych przy ustalaniu wysokości dofinansowania do wypoczynku umożliwiłoby uznanie, iż świadczenie przyznane zostało zgodnie z przepisami ustawy, a w konsekwencji stanowi świadczenie socjalne.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego opieranie się wyłącznie na wysokości wynagrodzenia zasadniczego pracownika w określonym czasie z tytułu stosunku pracy u płatnika składek, jest naruszeniem przepisu art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, a w konsekwencji uniemożliwia uznanie, że przekazane pracownikowi świadczenie jest świadczeniem socjalnym korzystającym ze zwolnienia z obowiązku odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Odwołujący dokonywał zatem wypłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w związku z czym świadczenia te nie mogą być uznane za świadczenia z funduszu socjalnego w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, a w konsekwencji nie będąc nimi, nie mogły być wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że wartości wskazanych wyżej kart podarunkowych, które zostały wydane zainteresowanemu w latach 2011 – 2013, stanowiły jego przychód z tytułu wykonywania pracy u płatnika składek (...) Sp. z o. o. z siedzibą w ramach stosunku pracy, a więc podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe i Fundusz Pracy oraz na ubezpieczenie zdrowotne.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego, **wyrokiem** z dnia 3 grudnia 2014 r. oddalił odwołanie płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 16 czerwca 2014 r. nr (...) (punkt 1) oraz zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł płatnik składek (...) S.A. z siedzibą w B., zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 83 ust. 1 pkt 3 i art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 2 ust. 1 i art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, art. 32 ust. 1 i 2, art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, § 1 i § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki z finansowanych ze środków publicznych. We wniesionej apelacji płatnik składek nie kwestionował ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący **wniósł o:**

1. uchylenie w całości zaskarżonego wyroku, a także uchylenie w całości poprzedzających ten wyrok zaskarżonej decyzji w indywidualnej sprawie zainteresowanego w przedmiocie ustalenia podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, celem wydania w sprawie zainteresowanego decyzji opartej na przewidzianej przez prawo podstawie prawnej,
2. ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez stwierdzenie, że przyjęte przez odwołującego podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u odwołującego - za miesiące wskazane w zaskarżonej decyzji były prawidłowe, a w konsekwencji odwołujący nie ma obowiązku doliczania do podstaw wymiaru wskazanych powyżej składek świadczeń pieniężnych wypłaconych zainteresowanemu z funkcjonującego u odwołującego Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
3. zasądzenie na rzecz odwołującego od organu rentowego kosztów całego postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą według norm przepisanych.

Ponadto odwołujący wniósł o rozważenie przez Sąd Apelacyjny konieczności przedstawienia Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.) oraz konieczności przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu wniosku o zbadanie zgodności przepisu art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z przepisami art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, a w załączniku do protokołu wskazał także na niezgodność przepisu art. 3 ust. 3, 3a, 3b, 4, 5 i 5a oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z przepisami art. 2 Konstytucji RP oraz zarzut wydania rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne (a w szczególności § 2 pkt 19 – 22 rozporządzenia) z przekroczeniem ustawowej delegacji określonej w art. 21 ustawy systemowej, co stanowi naruszenie art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji RP.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Wniesioną przez płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w B. apelację uznać należy za bezzasadną.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do najdalej idącego zarzutu podniesionego w apelacji – zarzutu naruszenia art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w ten sposób, że Sąd Okręgowy rozpoznał oraz

rozstrzygnął indywidualną sprawę zainteresowanego w przedmiocie ustalenia prawidłowych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, gdy tymczasem organ rentowy nie mógł skutecznie i legalnie wydać decyzji w indywidualnej sprawie zainteresowanego o ustalenie podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a tym samym Sąd I instancji nie mógł w tego rodzaju sprawie sądowej procedować oraz jej rozstrzygać co do meritum, bowiem możliwość wydania tego rodzaju decyzji nie jest w ogóle przewidziana przepisem art. 83 ust. 1 ustawy systemowej, natomiast organ rentowy mógł co najwyżej wydać – czego w niniejszej sprawie jednak nie uczynił – decyzję w zakresie indywidualnej sprawy zainteresowanego dotyczącej ustalenia prawidłowego wymiaru składek na wspomniane powyżej ubezpieczenia, co w konsekwencji oznacza, że z przyczyn formalnych Sąd Okręgowy powinien był uchylić decyzję wydaną przez organ rentowy w sprawie zainteresowanego, jako wydaną bez podstawy prawnej oraz przekazać sprawę organowi rentowemu do ponownego rozpoznania i wydania prawidłowej decyzji z punktu widzenia przepisu art. 83 ust. 1 ustawy systemowej.

Wskazać należy bowiem, że z treści przepisu art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2009 r., Nr 205 poz. 1585 ze zm.), zwanej dalej „ustawą systemową”, wynika, iż Zakład wydaje decyzje w zakresie ustalania wymiaru składek i ich poboru (od której przysługuje odwołanie do sądu ubezpieczeń społecznych - art. 83 ust. 2 ustawy systemowej), co jest naturalną konsekwencją tego, iż do zakresu działania tego organu należy wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne (art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy systemowej). Pod pojęciem wymierzania składek nie kryje się nic innego, jak tylko określenie wysokości tych składek według wynikającej z ustawy stopy procentowej (art. 22 ustawy systemowej) **od podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 18 - 21 ustawy systemowej)**. W tym samym zakresie Zakładowi przysługują przewidziane w art. 86 ust. 1 i art. 86 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej uprawnienia do kontroli prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek przez ich płatników. Organ ten może zatem sprawdzić, czy płatnik wyliczył składkę prawidłowo, tzn. czy zastosował właściwą stopę procentową **do przychodu, stanowiącego w myśl przepisów ustawy podstawę wymiaru składek** w określonej sytuacji faktycznej, potrącił te składki i je opłacił. W kwestii prawidłowego ustalenia wysokości przychodu będącego podstawą składki, uprawnień kontrolnych do tego dostarcza Zakładowi art. 86 ust. 2 ustawy systemowej, który upoważnia Zakład Ubezpieczeń Społecznych do kontroli wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń przez płatników składek. Kontrola ta obejmuje m.in. zgłoszenie do ubezpieczenia oraz prawidłowość i rzetelność obliczenia, potrącenia i płacenia składki. Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy systemowej. W raporcie płatnik przedstawia między innymi dane o **podstawie wymiaru składek** (art. 41 ust. 3 pkt 4 b ustawy systemowej). Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy systemowej Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zatem kontrolować także świadczenia stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., sygn. II UZP 2/05). Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie zauważyć należy, iż na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy systemowej Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest również uprawniony do zmiany przekazanych przez płatnika składek informacji przekazanych w imiennym raporcie miesięcznym, a więc w szczególności informacji o podstawie wymiaru składek. Z art. 83 ust. 1 ustawy systemowej wynika natomiast, że Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw (przy czym katalog wskazanych w tym przepisie spraw ma charakter otwarty, co wynika z użycia określenia „w szczególności”). Niewątpliwie zaś sprawa o podstawę wymiaru składek ubezpieczonego z tytułu danej umowy o pracę jest sprawą indywidualną dla danego pracownika, albowiem od jej rozstrzygnięcia zależą jego żywotne ekspektatywy, w tym wysokość przyszłych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, które wymagają należytego opłacania przez płatnika składek, ponieważ te wpływają na wysokość należnych lub przyszłych świadczeń praw ubezpieczonych pracowników (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. II UZP 1/14). Zaś aby prawidłowo ustalić wysokość składek należnych do zapłaty przez płatnika składek, konieczne jest wcześniejsze prawidłowe ustalenie wysokości podstawy wymiaru tych składek. Zatem uzasadnione jest wydawanie przez organ rentowy w pierwszej kolejności na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy systemowej decyzji w indywidualnych sprawach w przedmiocie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia. Jednocześnie wskazać należy, że możliwość wydawania decyzji w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek została powszechnie uznana przez

Sąd Najwyższy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2014 r., sygn. II UZ 7/14, uchwałę Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. II UZP 1/14, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., sygn. I UZ 8/10).

Z uwagi na powyższe uznać należało, że organ rentowy, w wyniku dokonania analizy przyjętych kryteriów socjalnych oraz kontroli prawidłowości wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a w szczególności tego, czy przy rozdysponowywaniu środkami z funduszu stosowano kryterium socjalne, był w niniejszej sprawie uprawniony do wydania zakaskarżonej decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek ubezpieczonego pracownika płatnika składek – Z. C.. Z uwagi na powyższe podniesiony zarzut naruszenia art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń należało uznać za chybiony.

Przechodząc do merytorycznej oceny zaskarżonego wyroku, wskazać należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów, przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Dokonując tej oceny, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego w świetle zasady sędziowskiej oceny materiału dowodowego, wyczerpująco wskazując, które dowody uznał za wiarygodne i dlaczego, a które nie, co logicznie i spójnie uzasadnił. W wyniku powyższego, Sąd Okręgowy wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy. Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego wszystkie ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Okręgowy, znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, który Sąd I instancji właściwie ocenił na podstawie jego wszechstronnego rozważenia, polegającego na rzetelnej, bezstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Jednocześnie zauważyć należy, że także sam apelujący nie kwestionuje oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w pełni podzielił wszelkie ustalenia Sądu I instancji i przyjął je za własne, bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Apelacyjny podzielił również w całości ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy.

Wskazać należy bowiem, iż podstawową zasadą prawa pracy (określoną w art. 16 k.p.) jest by pracodawca w miarę możliwości zaspokajał bytowe, kulturalne i **socjalne** potrzeby pracujących. Zasadę zaspokajania potrzeb socjalnych realizuje w szczególności ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1994 r., Nr 43 poz. 163 ze zm.), zwana dalej „ustawą”, poprzez utworzenie i gospodarowanie zakładowym funduszem świadczeń socjalnych. Podstawową zasadą korzystania ze środków funduszu, określoną w art. 8 ust. 1 ustawy, jest przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Przepis ten wyraźnie określa związek pomiędzy wartością przyznawanego świadczenia a łącznie rozpatrywaną sytuacją życiową, rodzinną i materialną osoby uprawnionej i w efekcie nie upoważnia do przyznawania świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych bez uwzględnienia sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Jest to zasada ustawowa, od której wyjątków nie może czynić regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, który musi być zgodny z przepisami ustawy w zakresie wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09). Z uwagi na powyższe, środki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych muszą być wydatkowane nie tylko zgodnie z postanowieniami regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, lecz także zgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami ustawy, z którymi regulamin ten musi być zgodny (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., sygn. I PKN 579/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2004 r., sygn. I PK 22/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 sierpnia 2005 r., sygn. I PK 12/05). Zaś w przypadku pominięcia podstawowej i bezwzględnie wiążącej zasady przyznawania świadczeń socjalnych w zależności od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, świadczenia wypłacone przez pracodawcę nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09). W takiej sytuacji świadczenia niespełniające kryteriów socjalnych stanowią zwykły przychód ze stosunku pracy, stanowiący podstawę wymiaru składek.

W tym miejscu zauważyć trzeba, iż przepisy w zakresie wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych należy interpretować ściśle (a nie rozszerzająco), albowiem przepis § 2 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r., Nr 161 poz.1106 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem” (stanowiący, iż świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie stanowią podstawy wymiaru składek), stanowi wyjątek od zasady określonej w przepisach art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy systemowej w zw. z § 1 wspomnianego rozporządzenia. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. ustawy systemowej **zasadą** jest, iż podstawę wymiaru składek stanowi przychód wskazany w art. 4 pkt 9 ustawy systemowej, czyli przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Stosownie zaś do art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 1991 r., Nr 80 poz. 350 ze zm.), przychód, którego źródłem jest stosunek pracy, obejmuje – jak stanowi art. 12 ust. 1 tej ustawy – **wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze** lub ich ekwiwalenty, **bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń**, a w szczególności wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. W drodze **wyjątku** podstawy wymiaru składek nie stanowią jedynie pewne rodzaje przychodów, które – na podstawie upoważnienia z art. 21 ustawy o systemowej – określa wskazane wyżej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Między innymi przepis § 2 pkt 19 rozporządzenia wyłącza z podstawy wymiaru składek przychody w postaci świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Z powyższego wynika zatem, iż co do zasady wszystkie wypłaty i świadczenia otrzymane przez pracownika od pracodawcy stanowią jego przychód, który stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepis szczególny wyłącza dany przychód z podstawy wymiaru składek. Z uwagi na powyższe przepisy ustanawiające takie wyłączenia należy jako wyjątki interpretować ściśle - w szczególności wspomniany § 2 pkt 19 rozporządzenia należy interpretować z uwzględnieniem podstawowej zasady zawartej w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rządzącej całością działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którą do świadczeń socjalnych zalicza się jedynie świadczenia spełniające kryteria socjalnych do których należy sytuacja życiowa, rodzinna i materialna pracowników.

Jednocześnie zauważyć należy, że przepis art. 8 ust. 1 ustawy wyraźnie określa związek pomiędzy przyznaniem ulgowych usług i świadczeń oraz wysokości dopłat od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej, a użyty w tym przepisie spójnik „i” („uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej”) jasno wskazuje, iż przy przyznawaniu świadczeń socjalnych wszystkie powyższe kryteria socjalne winny zostać uwzględnione **łącznie** (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12). Nie spełnia tego wymogu jedynie (obok ewentualnego wymogu odpowiedniego stażu zatrudnienia) zastosowane przez apelującego w latach 2011 – 2013 kryterium przyznawania pracownikom, w tym zainteresowanemu, świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w postaci wysokości wynagrodzenia zasadniczego pracownika brutto przysługującego w określonym czasie z tytułu stosunku pracy u płatnika składek (na dany dzień, wskazany w przyjętych w latach 2011 – 2013 „Zasadach przyznawania świadczeń rzeczowych i finansowych z ZFŚS”). Powyższe stanowi bowiem jedynie element sytuacji materialnej osoby uprawnionej, a nie jej całość (osoba uprawniona może bowiem uzyskiwać dochody z innych tytułów, niż zatrudnienie u apelującego, a ponadto – w zależności od stanu rodzinnego – różny może być dochód przypadający na jednego członka rodziny uprawnionego, co jest kluczowe, dla ustalenia jego sytuacji materialnej) oraz nie uwzględnia w ogóle sytuacji rodzinnej ani życiowej osoby uprawnionej. Z uwagi na powyższe również w ocenie Sądu Apelacyjnego pominięcie całości sytuacji rodzinnej i życiowej pracowników oraz istotnej części sytuacji materialnej, podważa realizację kryterium socjalnego przy przyznaniu zainteresowanemu przez apelującego w latach 2011-2013 świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia w postaci zasilonych środkami pieniężnymi kart podarunkowych.

Ponadto zwrócić uwagę należy, iż zasada wyrażona w art. 8 ust. 1 ustawy wymaga zastosowania kryterium socjalnego **indywidualnie do każdego z uprawnionych** i nie doznaje w tym zakresie żadnych wyjątków - w szczególności wyjątków takich nie może tworzyć regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. II UK 472/13). Zatem powołane przepisy ograniczają swobodę pracodawcy co do określenia w regulaminie zasad przyznawania indywidualnych świadczeń. Przyznawanie tych świadczeń musi być uzależnione łącznie od indywidualnej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Świadczenia przyznane bez zachowania indywidualnej oceny każdego przypadku naruszają zatem wymagania zastosowania kryterium socjalnego **indywidualnie do każdego z uprawnionych**. W konsekwencji świadczenia takie, mimo że zostają wypłacone z funduszu socjalnego, nie mogą one zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12).

Biorąc pod uwagę, iż w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, że przyjęte przez apelującego w latach 2011-2013 kryterium otrzymania z zakładowego funduszu świadczeń z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia w postaci zasilonych środkami pieniężnymi kart podarunkowych nie obejmowało wszystkich koniecznych elementów dla realizacji kryterium socjalnego (nie uwzględniało bowiem sytuacji rodzinnej i życiowej ani istotnej części sytuacji materialnej pracowników), co było niezbędne do uznania, że świadczenia świąteczne otrzymane od apelującego przez zainteresowanego w latach 2011 – 2013, zostały sfinansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne.

W konsekwencji w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że świadczenia świąteczne, otrzymane przez zainteresowanego od apelującego w latach 2011 – 2013, stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe **Z. C.** z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B..

Odnosząc się zaś do zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego podniesionych w apelacji, wskazać należy, iż chybiony jest zarzut naruszenia przepisu art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez błędną jego wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie w ten sposób, że Sąd I instancji przyjął, że przepis ten nie narusza konstytucyjnej zasady równego traktowania podmiotów prawa (mającej zastosowanie również do pracodawców oraz do pracowników) oraz zasady niedyskryminacji, gdy tymczasem omawiany przepis wprowadza odmienne zasady przyznawania „ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat”, wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, od zasad przyznawania świadczenia w postaci „świadczenia urlopowego” (przepis art. 3 ust. 4-6 ustawy), co narusza przepisy art. 32 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, bowiem przepisy ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych:

a) uzależniają konieczność - zdaniem Sądu I instancji obowiązkowo, a nie uznaniowo - stosowania kryteriów socjalnych (czyli dokonania przez pracodawcę oceny sytuacji życiowej, rodzinnej oraz materialnej uprawnionego) przy przyznawaniu świadczeń socjalnych od tego, czy pracodawca ma ustawowy obowiązek utworzyć zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, czy też takiego obowiązku nie ma, co z kolei ustawodawca uzależnia od tego, czy pracodawca zatrudnia co najmniej 20 pracowników, w przeliczeniu na pełne etaty (przepis art. 3 ust. 1 ustawy), czy też ma mniej liczną załogę,

b) ustalają wysokość „świadczenia urlopowego”, które jest wypłacane przez pracodawców niemających obowiązku tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w jednakowej dla wszystkich pracowników wysokości (czyli bez konieczności uprzedniego, obowiązkowego ustalenia przez pracodawcę sytuacji rodzinnej, materialnej, czy życiowej pracowników), gdy tymczasem wysokość „ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat” wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (czyli przez pracodawców mających obowiązek tworzenia takiego funduszu), jest uzależniona od spełnienia przez pracowników określonych kryteriów socjalnych,

co zdaniem apelującego stanowi różne traktowanie zarówno pracodawców i pracowników w zależności o tego, czy pracodawca ma obowiązek tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, bowiem pracownicy zatrudnieni u pracodawców, którzy nie mogą wypłacać świadczeń urlopowych oraz chcąc prowadzić działalność socjalną muszą tworzyć zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, mogą w ogóle nie otrzymać świadczeń socjalnych, albo otrzymać świadczenia niższe od wysokości świadczenia urlopowego, wypłacanego - bez względu na sytuację materialną, rodzinną lub życiową zatrudnianych pracowników - przez mniejszych pracodawców. W ten sposób dochodzi do naruszenia przepisu art. 32 Konstytucji RP, zaś niekonstytucyjne przepisy rangi ustawowej nie mogą być w takim przypadku stosowane. Ponadto w załączniku do protokołu rozprawy apelacyjnej apelujący wskazał także na niezgodność przepisu art. 3 ust. 3, 3a, 3b, 4, 5 i 5a oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z przepisami art. 2 Konstytucji RP.

Wskazać należy w tym miejscu, że sąd ubezpieczeń społecznych nie jest uprawniony do stwierdzenia niezgodności przepisu ustawy z przepisami Konstytucji, umowami międzynarodowymi ani innymi przepisami rangi ustawowej, gdyż na mocy art. 188 Konstytucji RP wyłączną kompetencję w tym zakresie posiada Trybunał Konstytucyjny. Zgodnie bowiem z art. 174 Konstytucji RP sądy wydają wyroki w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, zaś zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. Z powyższych przepisów Konstytucji wynika, iż sądy powszechne obowiązane są do orzekania zgodnie z przepisami rangi ustawowej, ustanowionymi przez ustawodawcę. W świetle powyższego, sędziowie nie przysługują prawo do stwierdzenia niezgodności treści przepisu ustawy z Konstytucją i na tej podstawie odmowy jego stosowania w sprawie. Zgodnie bowiem z treścią art. 188 Konstytucji RP uprawnienie takie przysługuje jedynie Trybunałowi Konstytucyjnemu, zaś sąd, który poweźmie wątpliwości co do zgodności z Konstytucją przepisu ustawy, który ma stanowić podstawę rozstrzygnięcia, może jedynie na podstawie art. 193 Konstytucji RP i art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 1997 r., Nr 102, poz. 643 ze zm.) przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem (por. m. in. postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2000 r., sygn. P 12/98).

Niemniej jednak w ocenie Sądu Apelacyjnego na gruncie niniejszej sprawy nie zachodzi wątpliwość co do konstytucyjności przepisu art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w świetle zasad równości i niedyskryminacji wyrażonych w art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Wskazać należy bowiem, że konstytucyjna zasada równości zakłada równe (jednakowe) traktowanie osób podobnych, znajdujących się w podobnej sytuacji prawnej wyodrębnionych w oparciu o wspólną im cechę istotną, a nie wszystkich podmiotów (por. min. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 października 2012 r., sygn. K 27/11). Zaś w niniejszej sprawie – jak słusznie zauważył sam apelujący – zasady spełniania świadczeń socjalnych zostały zróżnicowane między grupami pracodawców różniącymi się pomiędzy sobą cechami istotnymi i to ze względu na te cechy. Jak słusznie zauważył bowiem apelujący, pracownicy jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, a więc pracownicy zatrudnieni w sektorze publicznym, których należności ze stosunku pracy są finansowane ze środków publicznych, są objęci działaniem funduszy socjalnych bez względu na liczbę zatrudnionych w jednostce organizacyjnej pracowników (art. 3 ust. 2 ustawy), co stanowi przejaw realizacji przez pracodawcę „publicznego” podstawowej zasadą prawa pracy określonej w art. 16 k.p. i przyjęcia, że tzw. pracodawca „publiczny”, z uwagi na dysponowane środki, ma możliwości zaspokajania bytowych, kulturalnych i socjalnych potrzeby pracujących. Kolejną grupą są zakłady pracy zatrudniające co najmniej 20 pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty wg stanu na dzień 1 stycznia). Grupa ta ma charakter „pozabudżetowy” oraz obejmuje większe zakłady pracy (co najmniej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty wg stanu na dzień 1 stycznia), a więc zakłady, które zazwyczaj posiadają dochody większe, niż małe zakłady pracy (zatrudniające mniej niż 20 pracowników), a co za tym idzie, mają większe możliwości zaspokajania bytowych, kulturalnych i socjalnych potrzeby pracujących. Zatem uzasadnione jest przyjęcie w tych zakładach jako zasady, tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (art. 3 ust. 1 i 3 b ustawy). Zaś zakłady pracy zatrudniające wg stanu na dzień 1 stycznia mniej niż 20 pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty), stanowią zakłady pracy najmniejsze, a tym samym mające zazwyczaj mniejsze możliwości zaspokajania bytowych, kulturalnych i socjalnych potrzeby pracujących, niż zakłady większe (zatrudniające co najmniej 20 pracowników) czy też zakłady (...). Zatem

zasadne jest odróżnienie tej grupy i przyjęcie, że w takim przypadku pracodawca nie ma obowiązku tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (art. 3 ust. 3 i 3a ustawy), lecz może to uczynić lub też wypłacać pracownikom, którzy korzystali z urlopu wypoczynkowego w wymiarze co najmniej 14 kolejnych dni kalendarzowych, świadczenie urlopowe, o którym mowa w art. 3 ust. 4-6 ustawy. Zasada równości w ramach powyższych grup, wyodrębnionych z uwagi na wielość zakładu pracy i potencjalne możliwości finansowych, została zatem zachowana z uwagi na istnienie istotnej cechy o charakterze relewantnym i proporcjonalnym. Zauważyć należy przy tym, że także pracodawca zatrudniający mniej niż 20 pracowników w sytuacji podjęcia decyzji o stworzeniu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych obowiązany jest przestrzegać tych samych zasad dotyczących funduszu świadczeń socjalnych, co pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników oraz co jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe (art. 3 ust. 3 ustawy). Zaś ustalenie dla „małych” zakładów pracy odrębnych zasad wypłaty świadczenia urlopowego, obejmuje tylko jedno możliwe świadczenie socjalne (których w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych można przewidzieć wiele rodzajów) i które w dodatku nie jest przedmiotem niniejszego postępowania.

Brak jest zatem podstaw do stwierdzenia, że zróżnicowanie zasad świadczeń socjalnych możliwych do przyznania w obrębie danej grupy i zasad ich przyznawania (art. 3 ust. 3, 3a, 3b, 4, 5 i 5a oraz art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych) stanowi dyskryminację w życiu gospodarczym lub społecznym (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP), narusza zasadę równego traktowania (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) lub zasadę równości pracowników, będącą komponentem zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), albowiem zróżnicowania te są uzasadnione względami opisanymi powyżej, stanowiącymi istotną cechę różnicującą.

Chybiony jest także zarzut wydania rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne (a w szczególności § 2 pkt 19 – 22 rozporządzenia) z przekroczeniem ustawowej delegacji określonej w art. 21 ustawy systemowej, co stanowi naruszenie art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji RP. Wskazać należy bowiem, że w art. 21 ustawy systemowej ustawodawca zawarł upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, oraz wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów. Na podstawie tego upoważnienia zostało wydane wskazane rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne (a w szczególności § 2 pkt 19 – 22 rozporządzenia). W swoim dotychczasowym orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wypowiadał się na temat wykładni art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Przepis ten – z jednej strony – określa warunki, które winno spełniać rozporządzenie jako akt wykonawczy, z drugiej – formułuje wymagania stawiane upoważnieniu ustawowemu. Jak stwierdził Trybunał, konstrukcja rozporządzenia jako aktu wykonawczego do ustawy jest zdeterminowana trzema podstawowymi warunkami: 1) wydania rozporządzenia na podstawie szczegółowego upoważnienia ustawy i w zakresie określonym w upoważnieniu, 2) wydania rozporządzenia co do przedmiotu i treści normowanych stosunków, w granicach udzielonego przez ustawodawcę upoważnienia do wydania tego aktu i w celu wykonania ustawy, 3) niesprzeczności treści rozporządzenia z normami Konstytucji oraz z ustawą, na podstawie której zostało wydane, a także z wszystkimi obowiązującymi ustawami, które w sposób bezpośredni lub pośredni regulują materie będące przedmiotem rozporządzenia. Naruszenie choćby jednego z tych warunków może powodować zarzut niezgodności rozporządzenia z ustawą (por. wyroki TK z: 16 lutego 2010 r., sygn. P 16/09; 30 lipca 2013 r., sygn. U 5/12, OTK ZU nr 6/A/2013, poz. 88; 27 kwietnia 1999 r., sygn. P 7/98, OTK ZU nr 4/1999, poz. 72). Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że art. 21 ustawy systemowej stanowi upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, oraz wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów. Kwestionowany § 2 ust. 1 pkt 19 - 22 rozporządzenia MPiPS jest wykonaniem tej części normy upoważniającej, która stanowi podstawę do „wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów”. Takie upoważnienie pozwala na uszczegółowienie regulacji ustawowej pod względem przedmiotowym, precyzując jednocześnie dopuszczalny kierunek takiego doprecyzowania przepisów ustawy: norma kompetencyjna art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych upoważnia do obniżenia podstawy

wymiaru składek, określonej w art. 18 ust. 1 tej ustawy, o niektóre rodzaje przychodów (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2015 r., sygn. SK 9/14 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 2 października 2013 r., sygn. II UK 78/13, z 10 października 2013 r., sygn. II UK 104/13 oraz z 14 listopada 2013 r., sygn. II UK 204/13). Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że § 2 ust. 1 pkt 19 - 22 rozporządzenia wykonuje i mieści się w granicach upoważnienia ustawowego zawartego w art. 21 ustawy systemowej, gdyż w przepisach tych wskazano właśnie rodzaje przychodów, wyłączone z podstawy wymiaru składek. Zatem brak jest podstaw do stwierdzenia, że rozporządzenie to (a w szczególności § 2 ust. 1 pkt 19 – 22 rozporządzenia) zostało wydane z przekroczeniem ustawowej delegacji określonej w art. 21 ustawy systemowej. Jednocześnie wskazać należy, że w świetle treści przepisu art. 217 Konstytucji RP nie jest konstytucyjnie wymagana pełna ustawowa regulacja przyznawania ulg i umorzeń. Art. 217 Konstytucji in fine przewiduje bowiem bezwzględny nakaz ustawowej regulacji jedynie w odniesieniu do zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz wyznaczenia kręgu podmiotowego zwolnionych od podatków (danin publicznych), a zatem prawodawca może na podstawie i w granicach ustawowego upoważnienia powierzyć organom wykonawczym uszczegółowienie określania ulg i umorzeń, pod warunkiem, że ustawa określa ogólne zasady w tym zakresie i udziela wystarczająco precyzyjnych wskazówek co do sposobu ich uregulowania w akcie wykonawczym (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. K 17/12). Biorąc zaś pod uwagę, że art. 18 ust. 1 i art. 4 pkt 9 ustawy systemowej określają podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołując się do pojęcia przychodu określonego w art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (zasada), zaś w treści art. 21 ustawy systemowej określono delegację dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, oraz wyłączenia z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów, a upoważnienie to jest prawidłowe (precyzuje dopuszczalny kierunek takiego doprecyzowania przepisów ustawy), to uznać należy, że pozwala on na uszczegółowienie regulacji ustawowej pod względem przedmiotowym w kwestionowanym rozporządzeniu. W konsekwencji brak jest podstaw do twierdzenia o niezgodności powyższych przepisów z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji RP, a w szczególności wydania rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne z przekroczeniem ustawowej delegacji.

Z uwagi na powyższe w ocenie Sądu Apelacyjnego zgodność wskazanych wyżej przepisów z Konstytucją RP nie budzi wątpliwości. Z tego też względu Sąd Apelacyjny uznał że brak jest w niniejszej sprawie potrzeby przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności powyższych przepisów z konstytucją.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny uznał także, że brak jest podstaw do przedstawienia do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu zagadnienia wskazanego w podniesionym w apelacji zarzucie naruszenia art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz § 2 ust. 1 pkt 19 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, albowiem – co szczegółowo wyjaśniono już powyżej - nie budzą one poważnych wątpliwości. Ponadto kwestie świadczeń socjalnych i ich możliwości wyłączenia z podstawy wymiaru składek były już wielokrotnie przedmiotem rozważania Sądu Najwyższego (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. II UK 472/13).

W ocenie Sądu Apelacyjnego chybiony jest także zarzut naruszenia przepisu art. 18 ust. 1 ustawy systemowej i § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w związku z art. 217 Konstytucji RP, polegający na tym, że pojęcie „przychodu”, występujące we wspomnianych przepisach ustawy systemowej i rozporządzenia jest ustalane nie tylko w oparciu o owe przepisy daninowe, ale także w oparciu o art. 8 pkt 2 ustawy, która to ustawa nie ma charakteru daninowego i zdaniem apelującego elementy jej treści nie mogą służyć ustaleniu podstawy obliczania (wymiaru) składek na ubezpieczenia społeczne. Wskazać należy bowiem, że przepis art. 217 Konstytucji RP przewiduje jedynie, że nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków

następuje w drodze **ustawy**, a zatem stanowi materię ustawową. Zaś przepis art. 8 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych stanowi niewątpliwie przepis ustawy, a więc może on mieć w świetle art. 217 Konstytucji RP zastosowanie do ustalenia pojęcia przychodu, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy systemowej i § 1 rozporządzenia. Jednocześnie brak jest podstaw do twierdzenia, że przepis art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych narusza zasadę dostatecznej określoności, będącej komponentem zasady demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP). Wskazać należy bowiem, że przepis ten wprost wskazuje na zasadę rządzącą działalnością socjalną, a mianowicie, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu **uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej** osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Przepis ten wskazuje zatem jasno jakiego rodzaju kryteria pracodawca ma wziąć od uwagę, by doszło do realizacji kryterium socjalnego. W sytuacji, gdy wbrew temu wymogowi pracodawca bierze pod uwagę tylko jedno z powyższych kryteriów, pomijając pozostałe, nie budzi wątpliwości, że kryterium socjalne nie zostaje spełnione. Jednocześnie wskazać należy, że – wbrew twierdzeniom apelującego – Sąd Okręgowy nie stwierdził, że jedynym słusznym kryterium w niniejszej sprawie było kryterium „dochodowości na członka rodziny”. Sąd Okręgowy oraz Sąd Apelacyjny wskazują jedynie, że stosowane przez apelującego w latach 2011 - 2013 kryterium nie uwzględniało w ogóle sytuacji rodzinnej i osobistej uprawnionych, w tym zainteresowanego, zaś sytuację materialną uwzględniało jedynie częściowo. Dlatego przyznając świadczenia socjalne pracodawca winien mieć na uwadze, że osoba uprawniona może uzyskiwać dochody z innych tytułów, niż zatrudnienie u apelującego, a ponadto, uwzględniając stan rodzinny, różny może być ostatecznie dochód przypadający na jednego członka rodziny uprawnionego, co powinien mieć na względzie pracodawca chcąc prawidłowo ustalić sytuację materialną i rodzinną uprawnionych. Dodatkowo pracodawca przyznając świadczenia socjalne winien mieć także na względzie sytuację życiową osoby uprawnionej, która także może uzasadniać różnicowanie świadczeń między pracownikami.

Za bezzasadny należy uznać także zarzut naruszenia przepisu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia oraz przepisów art. 8 ust. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez błędną ich wykładnię w ten sposób, że Sąd Okręgowy przyjął, że na ich podstawie organ rentowy miał uprawnienie do przeprowadzenia kontroli oraz zweryfikowania tego, czy przy przyznawaniu przez odwołującego świadczeń socjalnych w postaci: bonów podarunkowych oraz kart podarunkowych przedpłaconych, sfinansowanych w całości ze środków funkcjonującego u niego Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, były przestrzegane oraz zachowane kryteria socjalne (sytuacja materialna, rodzinna lub życiowa zainteresowanego), gdy tymczasem, zdaniem odwołującego, organ rentowy nie miał prawa badać stosowania przez odwołującego - przy reglamentacji spornych świadczeń socjalnych - kryteriów socjalnych, lecz organ rentowy mógł jedynie skontrolować, po pierwsze, czy realizowane przez odwołującego, z zakładowego funduszu socjalnego, świadczenia socjalne, w tym sporne świadczenia, zostały wydatkowane na działalność socjalną w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy (w tym na pomoc materialną-rzeczową lub finansową uprawnionych), a po drugie, czy świadczenia te zostały sfinansowane ze środków wyodrębnionych w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Jak szczegółowo wyjaśniono bowiem już wyżej, niezbędnym do uznania, że świadczenia świadczone otrzymane od apelującego przez zainteresowanego w latach 2011-2013, zostały sfinansowane ze środków **przeznaczonych na cele socjalne**, było stwierdzenie, że zostały one przyznane z uwzględnieniem kryterium socjalnego (tj. łącznie sytuacji materialnej, rodzinnej i życiowej), a nie jedynie wypłacenie ich ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Zaś wspomniane przepisy § 1 i § 2 pkt 19 rozporządzenia należy interpretować z uwzględnieniem podstawowej zasady zawartej w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rządzącej całością działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którą do świadczeń socjalnych zalicza się jedynie świadczenia spełniające kryteria socjalne do których należy sytuacja życiowa, rodzinna i materialna pracowników. Zatem skoro sporne świadczenia, warunków tych nie spełniały, to brak było podstaw do uznania, iż zostały sfinansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, do których odnosi się wyłączenie z podstawy wymiaru składek określone § 2 pkt 19 rozporządzenia, a w konsekwencji, iż wyłączenie to znajdowało zastosowanie. Z tych samych względów chybiony jest również zarzut naruszenia przepisu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia oraz przepisów art. 8 ust. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych poprzez błędną ich wykładnię w ten sposób, że Sąd Okręgowy przyjął, że spełnione przez odwołującego na rzecz zainteresowanego świadczenia socjalne nie były świadczeniami finansowanymi ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, gdy tymczasem

sporne świadczenia socjalne zostały w całości sfinansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne, w tym na pomoc materialną (finansową) dla zainteresowanego, zgromadzonych w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych odwołującego.

Jak szczegółowo wyjaśniono zaś już na wstępie, organowi rentowemu przysługuje uprawnienie do kontroli w tym zakresie i dokonania odpowiedniej weryfikacji poprzez odpowiednie ustalenie podstawy wymiaru składek ubezpieczonych.

Chybiony jest także podniesiony zarzut naruszenia przepisu art. 8 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 2 i art. 2 pkt 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w ten sposób, że Sąd Okręgowy przyjął, iż do kart podarunkowych i przedpłaconych, finansowanych ze środków socjalnych pracodawcy trzeba odnosić kryteria socjalne o których mowa w art. 8 ust. 2 ustawy, podczas gdy lektura art. 8 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy nie upoważniają przyjęcia takiego stanowiska. Wskazać należy bowiem, że uznanie, że przepis art. 8 ust. 1 ustawy znajduje zastosowanie do całości działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, wynika z powiązania treści art. 8 ust. 2 ustawy z treścią art. 8 ust. 1 ustawy. Przepis art. 8 ust. 2 ustawy stanowi bowiem, że zasady i warunki korzystania z usług (a więc wszystkich usług, a nie tylko nieulgowych) i świadczeń finansowanych z Funduszu, **z uwzględnieniem ust. 1**, oraz zasady przeznaczania środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej, określa pracodawca w regulaminie. Z powyższego wprost wynika, iż przepis art. 8 ust. 2 ustawy odnosi się do wszelkiego rodzaju świadczeń finansowanych z tego funduszu. Użycie przez ustawodawcę sformułowania „**z uwzględnieniem ust. 1**” nie oznacza, że odnośnie niektórych świadczeń socjalnych regulamin może określać odmienne zasady korzystania, niż określone w art. 8 ust. 1 ustawy, lecz oznacza że zasady i warunki korzystania z wskazanych w art. 8 ust. 2 usług i świadczeń finansowanych ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (czyli wszystkich usług i świadczeń socjalnych) muszą uwzględniać okoliczności wymienione w art. 8 ust. 1 ustawy, to jest sytuację rodzinną, życiową, materialną osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Powyższe w szczególności potwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09 oraz wyroku z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. I UK 140/12, wskazując, z czym zgadza się Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym, iż świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych muszą być w każdym wypadku przyznawane z uwzględnieniem indywidualnie ocenianej sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika, bowiem jest to podstawowe założenie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych i od zasady tej nie ma wyjątków.

W konsekwencji za chybiony należy uznać także zarzut naruszenia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki z finansowanych ze środków publicznych w związku z art. 18 ust. 1 i art. 4 pkt 9 ustawy systemowej, a także przepisem § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, poprzez niewłaściwe ich zastosowanie w niniejszej sprawie w ten sposób, że Sąd I instancji niesłusznie zaliczył do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie z zainteresowanego wartość świadczeń socjalnych w postaci kart podarunkowych przedpłaconych, sfinansowanych w całości ze środków funkcjonującego u niego Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, gdy tymczasem owe świadczenia nie mogły stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanego bowiem zostały mu wypłacone jako świadczenia socjalne, a czego Sąd Okręgowy nie uwzględnił na skutek dokonania błędnej kwalifikacji prawnej spornych świadczeń socjalnych, nietrafnie przyjmując, że owe świadczenia nie mają charakteru socjalnego - co z kolei jest wynikiem dokonania przez Sąd I instancji błędnej wykładni przepisu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, w związku z błędną wykładnią przepisu art. 8 ust. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy, o czym jest mowa powyżej w zarzucie nr 4, gdyż spełnione przez odwołującego sporne świadczenia były świadczeniami finansowanymi przeznaczonymi na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalny, w konsekwencji czego nie mogły one stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne. Zgodnie bowiem z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki z finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 210 poz. 2135 ze zm.), do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3, 11 i 35, **stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób**, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10 (z ust. 6 wynika, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze

środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych). Jak szczegółowo wyjaśniono bowiem powyżej, organ rentowy oraz Sąd Okręgowy słusznie uznał, że wydane zainteresowanemu w latach 2011-2013 świadczenia z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia w postaci zasilonych środkami pieniężnymi kart podarunkowych, mimo że zostały wypłacone z funduszu socjalnego, nie mogły zostać uznane za świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, gdyż zostały wydane z pominięciem realizacji kryterium socjalnego. Zatem, jak wskazano powyżej, w świetle art. 18 ust. 1 ustawy systemowej świadczenia te stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonego **Z. C.** z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o. o. z siedzibą w B., a w konsekwencji w świetle treści art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki z finansowanych ze środków publicznych stanowiły one również podstawę wymiaru na ubezpieczenie zdrowotne tego ubezpieczonego (po pomniejszeniu jej o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego).

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy słusznie uznał decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 16 czerwca 2014 r. nr (...), za prawidłową z uwagi na co zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 r. oddalił odwołanie płatnika składek (...) S.A. z siedzibą w B. od tej decyzji (punkt 1) oraz zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 2).

Kierując się powyższymi względami, **apelację należało uznać za bezzasadną i na podstawie art. 385 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego oddalić, co uczynił Sąd Apelacyjny w wydanym wyroku(punkt 1).**

Orzeczenie o kosztach zawarte w **punkcie 2** wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 2 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163 poz. 1349 ze zm.). Zasądzona kwota stanowi zwrot kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej wygrywającemu spór organowi rentowemu od przegrywającego spór apelującego płatnika składek w wysokości 120 zł, tj. 100% minimalnej stawki wynagrodzenia (która w niniejszej sprawie wynosiła 60 zł) nowego pełnomocnika w postępowaniu apelacyjnym przed sądem apelacyjnym, jednak nigdy nie mniej niż 120 zł.

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Marta Sawińska
----------------------	-----------------------	--------------------